

Mødedokument

A9-0232/2021

13.7.2021

BETÆNKNING

om kunstig intelligens inden for strafferet og politiets og de retlige myndigheders anvendelse heraf i strafferetlige sager
(2020/2016(INI))

Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender

Ordfører: Petar Vitanov

INDHOLD

	Side
FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING	3
BEGRUNDELSE.....	18
UDTALELSE FRA UDVALGET OM DET INDRE MARKED OG FORBRUGERBESKYTTELSE.....	20
UDTALELSE FRA RETSUDVALGET	26
OPLYSNINGER OM VEDTAGELSE I KORRESPONDERENDE UDVALG.....	33
ENDELIG AFSTEMNING VED NAVNEOPRÅB I KORRESPONDERENDE UDVALG	34

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING

om kunstig intelligens inden for strafferet og politiets og de retlige myndigheders anvendelse heraf i strafferetlige sager (2020/2016(INI))

Europa-Parlamentet,

- der henviser til traktaten om Den Europæiske Union (TEU), særlig artikel 2 og 6, og traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), særlig artikel 16,
- der henviser til EU's charter om grundlæggende rettigheder (chartret), særlig artikel 6, 7, 8, 11, 12, 13, 20, 21, 24 og 47,
- der henviser til konventionen til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder,
- der henviser til Europarådets konvention om beskyttelse af det enkelte menneske i forbindelse med elektronisk databehandling af personoplysninger (ETS 108) og ændringsprotokollen til denne (konvention 108+),
- der henviser til det europæiske etiske charter for anvendelse af kunstig intelligens inden for retsvæsenet og dertil knyttede områder, som er udarbejdet af Europarådets CEPEJ-kommission,
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 8. april 2019 om opbygning af tillid til menneskecentreret kunstig intelligens (COM(2019)0168),
- der henviser til de "Etiske retningslinjer for pålidelig kunstig intelligens" fra Kommissionens Ekspertgruppe på Højt Niveau vedrørende Kunstig Intelligens af 8. april 2019,
- der henviser til Kommissionens hvidbog af 19. februar 2020 om kunstig intelligens – en europæisk tilgang til ekspertise og tillid (COM(2020)0065),
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 19. februar 2020 med titlen "En europæisk strategi for data" (COM(2020)0066),
- der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse)¹,
- der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/680 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med kompetente myndigheders behandling af personoplysninger med henblik på at forebygge, efterforske, afsløre eller retsforfølge strafbare handlinger eller fuldbyrde strafferetlige sanktioner og om fri

¹ EUT L 119 af 4.5.2016, s. 1.

udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af Rådets rammeafgørelse 2008/977/RIA²,

- der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/1725 af 23. oktober 2018 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger i Unionens institutioner, organer, kontorer og agenturer og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af forordning (EF) nr. 45/2001 og afgørelse nr. 1247/2002/EF³,
 - der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/58/EF af 12. juli 2002 om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred i den elektroniske kommunikationssektor (direktivet om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation)⁴,
 - der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/794 af 11. maj 2016 om Den Europæiske Unions Agentur for Retshåndhævelsessamarbejde (Europol) og om erstatning og ophævelse af Rådets afgørelse 2009/371/RIA, 2009/934/RIA, 2009/935/RIA, 2009/936/RIA og 2009/968/RIA⁵,
 - der henviser til sin beslutning af 19. juni 2020 om protesterne mod racisme efter George Floyds død⁶,
 - der henviser til sin beslutning af 14. marts 2017 om big datas indvirkning på de grundlæggende rettigheder: privatlivets fred, databeskyttelse, ikke-forskelsbehandling, sikkerhed og retshåndhævelse⁷,
 - der henviser til høringen i Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender (LIBE) den 20. februar 2020 om kunstig intelligens inden for strafferet og om politiets og retsvæsenets anvendelse heraf i kriminalsager,
 - der henviser til rapporten fra LIBE-udvalgets rejse til USA i februar 2020,
 - der henviser til forretningsordenens artikel 54,
 - der henviser til udtalelserne fra Udvalget om det Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse og Retsudvalget,
 - der henviser til betænkning fra Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender (A9-0232/2021),
- A. der henviser til, at digitale teknologier i almindelighed og udbredelsen af databehandling og analyse, der muliggøres af kunstig intelligens (AI), i særdeleshed indebærer usædvanligt lovende perspektiver, men også tilsvarende farer; der henviser til, at der er gjort kvantespring i udviklingen af AI i de seneste år, hvormed AI er blevet

² EUT L 119 af 4.5.2016, s. 89.

³ EUT L 295 af 21.11.2018, s. 39.

⁴ EFT L 201 af 31.7.2002, s. 37.

⁵ EUT L 135 af 24.5.2016, s. 53.

⁶ Vedtagne tekster, P9_TA(2020)0173.

⁷ EUT C 263 af 25.7.2018, s. 82.

til en af det 21. århundredes strategiske teknologier med potentiale til at frembringe betydelige fordele med hensyn til effektivitet, nøjagtighed og hensigtsmæssighed og dermed skabe positive forandringer for EU's økonomi og samfund, men også udgør enorme risici for undergravning af de grundlæggende rettigheder og demokratiet, der bygger på retsstatsprincippet; der henviser til, at kunstig intelligens ikke bør ses som et mål i sig selv, men som et redskab til at tjene mennesker med det ultimative formål at højne menneskehedens velfærd og menneskets formåen og sikkerhed;

- B. der henviser til, at der trods de fortsatte fremskridt inden for databehandlingshastighed og hukommelseskapacitet endnu ikke findes programmer, som kan matche den menneskelige fleksibilitet inden for bredere domæner eller i opgaver, som kræver forståelse af kontekst eller kritisk analyse; der henviser til, at nogle AI-anvendelser har opnået samme præstationsniveauer som menneskelige eksperter og fagfolk i udførelsen af visse specifikke opgaver og kan levere resultater med en helt anden hastighed og i større skala;
- C. der henviser til, at nogle lande gør mere brug af AI-applikationer inden for retshåndhævelse og retsvæsen end andre, hvilket delvis skyldes enten fravær af retlige forskrifter eller forskelle i de retlige forskrifter, der tillader eller forbyder anvendelse af kunstig intelligens til bestemte formål; der henviser til, at den voksende brug af kunstig intelligens på det strafferetlige område er baseret på forventninger om, at det vil bibringe et fald i visse former for kriminalitet og føre til mere objektive afgørelser; der henviser til, at disse forventninger imidlertid ikke altid indfries;
- D. der henviser til, at de grundlæggende rettigheder og friheder, der er nedfældet i chartret, bør garanteres for hele AI- og relaterede teknologiers livscyklus, navnlig under udformning, udvikling, opstilling og anvendelse, og bør gælde i forbindelse med håndhævelse af loven uanset omstændigheder;
- E. der henviser til, at AI-teknologi bør udvikles på en sådan måde, at den sætter mennesket i centrum, fortjener offentlighedens tillid og altid tjener menneskets formål; der henviser til, at AI-systemer skal være udstyret med den ultimative sikkerhedsmekanisme, at de udformes således, at de altid kan afbrydes af en menneskelig operatør;
- F. der henviser til, at AI-systemer skal udformes til beskyttelse af og gavn for alle medlemmer af samfundet (herunder hensyntagen i udformningen til sårbare, marginaliserede befolkningsgrupper), være ikke-diskriminerende, ufarlige, deres beslutninger skal være forklarlige og gennemskeelige og skal respektere menneskers autonomi og grundlæggende rettigheder, således at de kan anses for pålidelige som beskrevet i de etiske retningslinjer fra Ekspertgruppen på Højt Niveau vedrørende Kunstig Intelligens;
- G. der henviser til, at EU i fællesskab med medlemsstaterne bærer det afgørende ansvar for at sikre, at beslutninger vedrørende livscyklus og anvendelse af AI-applikationer inden for retsvæsen og retshåndhævelse træffes på en gennemskelig måde, der til fulde værner om de grundlæggende rettigheder og navnlig ikke viderefører forskelsbehandling, fordomme eller andre tendentiøse indstillinger, hvor sådanne forekommer; der henviser til, at beslutninger om de relevante politikker at følge bør

respekttere principperne om nødvendighed og proportionalitet for at sikre forfatningsmæssig medholdelighed og et retfærdigt og humant retsvæsen;

- H. der henviser til, at AI-applikationer kan skabe store muligheder inden for retshåndhævelse, navnlig med hensyn til at forbedre de retshåndhævende myndigheders og retsvæsenets arbejdsmetoder og til at forebygge og bekæmpe visse former for kriminalitet mere effektivt, navnlig økonomisk kriminalitet, hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme, seksuelle overgreb og udnyttelse af børn online samt visse former for cyberkriminalitet, og dermed bidrage til EU-borgernes sikkerhed, idet det dog samtidig kan medføre betydelig risiko for overtrædelse af de grundlæggende rettigheder; der henviser til, at enhver generel anvendelse af kunstig intelligens med henblik på masseovervågning vil være uforholdsmæssig;
- I. der henviser til, at udvikling og drift af AI-systemer til politi og retsvæsen involverer bidrag fra mange enkeltpersoner, organisationer, maskinkomponenter, softwarealgoritmer og menneskelige brugere i ofte komplekse og udfordrende sammensætninger; der henviser til, at anvendelse af kunstig intelligens inden for retshåndhævelse og retsvæsen befinder sig på forskellige udviklingsstader, lige fra konceptudvikling over udvikling af prototyper eller evaluering til efterfølgende godkendelse; der henviser til, at der kan opstå nye anvendelsesmuligheder i fremtiden, efterhånden som teknologien modnes som følge af den løbende, intensive forskning på verdensplan;
- J. der henviser til, at det er bydende nødvendigt med en klar model for fastlæggelse af det juridiske ansvar for de potentielle skadelige virkninger af AI-systemer på det strafferetlige område; der henviser til, at reguleringsmæssige bestemmelser på dette område altid bør fastholde det menneskelige ansvar og først og fremmest have til formål at undgå, at der overhovedet forvoldes skade;
- K. der henviser til, at det i sidste ende er medlemsstaternes ansvar at sikre fuld overholdelse af de grundlæggende rettigheder, når AI-systemer benyttes inden for retshåndhævelse og af domstolene;
- L. der henviser til, at forholdet mellem beskyttelse af de grundlæggende rettigheder og effektivt politiarbejde altid skal være et centralt element i diskussionen om, hvorvidt og hvordan kunstig intelligens bør anvendes inden for retshåndhævelse, hvor beslutninger kan have langvarige konsekvenser for enkeltpersoners liv og frihed; der henviser til, at dette er særlig vigtigt, idet kunstig intelligens potentielt set kan blive en permanent del af vores strafferetlige system, som det vil tilføre analyser og bistand;
- M. der henviser til, at kunstig intelligens anvendes af retshåndhævende myndigheder til opgaver såsom ansigtsgenkendelse, f.eks. til at søge i databaser over mistænkte og identificere ofre for menneskehandel eller seksuel udnyttelse og overgreb på børn, automatiseret nummerpladegenkendelse, stemmeidentifikation, taleforståelse, mundaflæsning, lydovervågning (dvs. algoritmer til afdækning af våbenaffyring), autonom forskning og analyse af identificerede databaser, prognostisering (forudsigende politiindsats og kriminalitetsbrændpunkt-analyse), adfærdsafdækning, avancerede virtuelle obduktionsredskaber til at medvirke til at fastslå dødsårsag, autonome redskaber til indkredsning af finansielt svig og finansiering af terrorisme,

overvågning af sociale medier (web- og data-harvesting til afdækning af forbindelser), automatiserede overvågningssystemer med forskellige detektionskapaciteter (f.eks. hjertelydsdetektion og varmfølsomme kameraer); der henviser til, at de ovennævnte anvendelsesmuligheder ligesom andre potentielle eller fremtidige anvendelser af AI-teknologi inden for retshåndhævelse kan have vidt forskellige grader af pålidelighed og nøjagtighed og vil kunne påvirke beskyttelsen af de grundlæggende rettigheder og strafferetssystemernes funktionsmåder; der henviser til, at mange af disse redskaber anvendes i lande uden for EU, men ville være ulovlige i henhold til gældende EU-ret og retspraksis på databeskyttelsesområdet; der henviser til, at rutinemæssig anvendelse af algoritmer selv med en lav procentsats for falsk accept kan føre til langt flere falske end korrekte varslinger;

- N. der henviser til, at AI-redskaber og -applikationer også anvendes af retsvæsenet i en række lande rundt om i verden, blandt andet til at understøtte afgørelser om varetægtsfængsling, domfældelse, beregning af sandsynligheden for kriminelt recidiv, fastsættelse af prøveløsladelsestid, onlinetvistbilæggelse, forvaltning af retspraksis og lettere adgang til justits; der henviser til, at dette har ført til fordrejede og forringede chancer for farvede mennesker og andre minoriteter; der henviser til, at anvendelsen heraf i EU, fraset enkelte medlemsstater, for nuværende overvejende er begrænset til det civilretlige område;
- O. der henviser til, at brugen af kunstig intelligens i retshåndhævelse indebærer en række potentielle, høje og i visse tilfælde uacceptable risici for krænkelse af individets grundlæggende rettigheder, f.eks. uigennemsigtig beslutningstagning, forskellige former for forskelsbehandling og fejl, som er en iboende del af de underliggende algoritmer og kan forstærkes gennem feedbacksløjfer, samt risici som truer beskyttelsen af privatlivets fred og personoplysninger, ytrings- og informationsfriheden, uskyldsformodning, adgang til effektive retsmidler, retten til retfærdig rettergang samt vedrører indskrænkninger af individets frihed og sikkerhed;
- P. der henviser til, at AI-systemer, der anvendes af retshåndhævende myndigheder og retsvæsenet, også er sårbare over for AI-drevne angreb eller dataforgiftning, hvor et forkert datasæt bevidst medtages med henblik på at fordreje resultaterne; der henviser til, at de forårsagede skader i sådanne situationer potentielt kan være endnu mere vidtrækkende og medføre eksponentielt større omfang af skade på både enkeltpersoner og grupper;
- Q. der henviser til, at udbredelsen af kunstig intelligens inden for retshåndhævelse og retsvæsenet ikke bør ses som blot en teknisk mulighed, men snarere som en politisk beslutning vedrørende udformningen af og målene for retshåndhævelse og strafferetssystemer; der henviser til, at moderne strafferet bygger på den tanke, at myndighederne reagerer på en forbrydelse, efter at den har fundet sted, uden at antage, at alle mennesker er farlige og man derfor er nødt til at overvåge dem konstant for at forebygge potentielle overtrædelser; der henviser til, at AI-baserede overvågningsteknikker på dybdegående vis bestrider denne tilgang og gør det presserende, at lovgivere verden over omhyggeligt vurderer konsekvenserne af at tillade indførelse af teknologier, der mindsker menneskers rolle inden for retshåndhævelse og dømmekraft;

1. gentager, at eftersom behandlingen af store mængder persondata er kernen i AI, gælder retten til beskyttelse af privatlivets fred og retten til beskyttelse af personoplysninger for alle områder af kunstig intelligens, og at EU's retlige rammer for databeskyttelse og privatlivets fred skal overholdes fuldt ud; minder derfor om, at EU allerede har indført databeskyttelsesstandarder for retshåndhævelse, som udgør grundlaget for enhver fremtidig regulering af kunstig intelligens til brug inden for retshåndhævelse og domstole; minder om, at behandling af personoplysninger bør ske under legale og rimelige forhold, at formålene med behandlingen bør angives klart og være udtrykkelige og legitime, at behandlingen bør være tilstrækkelig, relevant og ikke være af uforholdsmæssigt omfang i relation til sit formål, bør være nøjagtig og ajourført, at unøjagtige data ikke bør opbevares længere end nødvendigt, medmindre der gælder begrænsninger, at der bør fastsættes klare og passende tidsfrister for sletning eller regelmæssig vurdering af behovet for opbevaring af sådanne oplysninger, og at disse bør behandles på en sikker måde; fremhæver endvidere, at det bør forebygges, at personer, der tidligere er blevet anonymiseret, eventuelt identificeres ved hjælp af en AI-applikation, der anvender data;
2. fastslår, at alle AI-løsninger til retshåndhævelse og retsvæsen også fuldt ud skal overholde principperne om ikke-forskelsbehandling, fri bevægelighed, uskyldsformodning og ret til forsvar, herunder retten til ikke at udtale sig, ytrings- og informationsfrihed, forsamlings- og foreningsfrihed, lighed for loven, princippet om ligestilling af parterne, adgang til effektive retsmidler og retten til en retfærdig rettergang, i overensstemmelse med den europæiske menneskerettighedskonvention; understreger, at anvendelsen af kunstig intelligens skal forbydes, hvis den er klart uforenelig med grundlæggende rettigheder;
3. erkender, at den hastighed, hvormed der udvikles AI-applikationer verden over, ikke giver mulighed for en udtømmende liste over anvendelsesformer, hvilket derfor fordrer en klar og sammenhængende forvaltningsmodel, der sikrer både individets grundlæggende rettigheder og juridisk klarhed for udviklere i betragtning af den fortsatte teknologiske udvikling; finder imidlertid, i betragtning af politiets og de retlige myndigheders funktioner og ansvar og virkningen af de afgørelser, de træffer i forbindelse med præventive skridt, efterforskning, afsløring eller retsforfølgning af straffelovsovertrædelser eller fuldbyrdelse af strafferetlige sanktioner, at anvendelsen af AI-applikationer skal kategoriseres som højrisikoanvendelser i tilfælde, hvor der er potentiale for i væsentlig grad at påvirke den enkeltes liv;
4. mener i denne forbindelse, at ethvert AI-redskab, der enten udvikles eller anvendes af retshåndhævende myndigheder eller af retsvæsenet, som minimum bør være ufarligt, solidt, sikkert og egnet til formålet, skal respektere principperne om rimelighed, dataminimering, ansvarsplacering, gennemsigtighed, ikke-forskelsbehandling og forklarlighed, og at udviklingen, ibrugtagningen og anvendelsen heraf skal underkastes risikovurdering og nøje efterprøvelse af nødvendighed og proportionalitet, idet sikkerhedsmekanismerne skal stå i proportionelt forhold til de indkredsede risici; fremhæver, at borgernes tillid til brugen af AI, som udvikles, opstilles og anvendes i EU, afhænger af, at disse kriterier opfyldes til fulde;
5. anerkender det positive bidrag, som visse typer AI-applikationer yder til de retshåndhævende myndigheders og retsvæsenets arbejde rundt om i Unionen;

fremhæver som eksempel herpå den forbedrede forvaltning af retspraksis, som opnås med redskaber, der giver flere søgemuligheder; mener, at der er en række andre potentielle anvendelser af kunstig intelligens for retshåndhævelse og retsvæsenet, som kan udforskes under hensyntagen til de fem principper i CEPEJ-kommissionens etiske charter for anvendelse af kunstig intelligens inden for retsvæsenet og dertil knyttede områder, med særlig vægt på de af CEPEJ indkredsede "anvendelsesmuligheder at overveje med den allermest udtalte tilbageholdenhed";

6. understreger, at teknologi kan anvendes til andre formål end det tiltænkte, og opfordrer til streng demokratisk kontrol og tilsyn med enhver AI-understøttet teknologi, som anvendes af offentlige myndigheder, og hvis anvendelse kan ændres til masseovervågning eller masseprofilering; bemærker derfor med stor bekymring potentialet i visse AI-teknologier, der anvendes i retshåndhævelsessektoren til masseovervågning; fremhæver det retlige krav om at forhindre AI-teknologiunderstøttet masseovervågning, som pr. definition udgør en overtrædelse af principperne om nødvendighed og proportionalitet, og om at forbyde anvendelsen af applikationer, der kan resultere heri;
7. understreger, at den tilgang, som visse lande uden for EU har tillagt med hensyn til udvikling, udbredelse og anvendelse af masseovervågningsteknologier, i uforholdsmæssig grad træder de grundlæggende rettigheder for nær og derfor ikke skal følges af EU; understreger derfor, at mekanismer til at sikre mod retshåndhævende myndigheders og retsvæsenets misbrug af AI-teknologi også skal reguleres ensartet i hele Unionen;
8. fremhæver den risiko for fordomme og diskrimination, der knytter sig til brugen af AI-applikationer såsom maskinlæring, herunder til de algoritmer som sådanne anvendelser er baseret på; bemærker, at fordomme kan være en iboende del af de underliggende datasæt, navnlig når der anvendes historiske data indføjede af udviklerne af algoritmerne eller som genereres, når systemerne implementeres under virkelige forhold; påpeger, at resultaterne af AI-applikationerne nødvendigvis influeres af kvaliteten af de anvendte data, og at sådanne iboende skævheder er tilbøjelige til gradvist at øges og derved videreføre og forstærke eksisterende forskelsbehandling, navnlig for personer, der tilhører bestemte etniske grupper eller racedefinerede befolkningsgrupper;
9. understreger, at mange algoritmisk drevne identifikationsteknologier, der i øjeblikket anvendes uforholdsmæssigt meget, er tilbøjelige til at fejlidentificere og fejlklassificere og de skader dermed racedefinerede grupper, enkeltpersoner tilhørende bestemte etniske grupper, LGBTI-personer, børn og ældre samt kvinder; minder om, at enkeltpersoner ikke bare har ret til at blive korrekt identificeret, men også har ret til overhovedet ikke at blive identificeret, medmindre det er hjemlet ved lov af tvingende og legitime almene hensyn; understreger, at AI-forudsigelser baseret på en bestemt persongruppes karakteristika ender med at forstærke og gengive eksisterende former for forskelsbehandling; mener, at der bør gøres en ihærdig indsats for at undgå automatisk forskelsbehandling og fordomme; opfordrer til solide ekstra sikkerhedsforanstaltninger i tilfælde, hvor AI-systemer anvendes inden for retshåndhævelse eller retsvæsenet, eller i forbindelse med mindreårige;
10. fremhæver det asymmetriske magtforhold mellem dem der benytter AI-teknologier, og

dem der er underlagt dem; understreger, at det er bydende nødvendigt, at politiets og retslige myndigheders anvendelse af kunstig intelligens i straffesager ikke bliver en faktor for ulighed, social opsplitning eller udelukkelse; understreger den indvirkning, som brugen af AI-redskaber får på mistænktens ret til forsvar, vanskelighederne med at få forelagt meningsfulde oplysninger om, hvordan redskaberne fungerer, og de deraf følgende vanskeligheder ved at anfægte heraf fremskaffede resultater i retten, navnlig for enkeltpersoner der er genstand for efterforskning;

11. bemærker risiciene i forbindelse med data-lækage, brud på datasikkerheden og uautoriseret adgang til personoplysninger og anden information i forbindelse med for eksempel kriminalefterforskning eller retssager, som behandles af AI-systemer; understreger, at sikkerheds- og tryghedsaspekterne ved AI-systemer, der anvendes til retshåndhævelse og af domstolene, skal overvejes nøje og være tilstrækkeligt robuste og modstandsdygtige til, at de kan forhindre de potentielt katastrofale følger af ondsindede angreb på AI-systemer; understreger betydningen af indbygget sikkerhed og af specifikt menneskeligt tilsyn, inden visse kritiske applikationer tages i drift, og opfordrer derfor retshåndhævende myndigheder og retsvæsen til med henblik på at undgå funktions-skred kun at anvende AI-applikationer, der overholder princippet om beskyttelse af privatlivets fred og indbygget databeskyttelse;
12. understreger, at intet AI-system bør være sat i stand til at kunne skade menneskers fysiske integritet eller tildele enkeltpersoner rettigheder eller pålægge dem juridiske forpligtelser;
13. anerkender udfordringerne ved at placere det juridiske ansvar og erstatningsansvar for potentielle skadelige virkninger korrekt, i betragtning af kompleksiteten i udviklingen og driften af AI-systemer; finder det nødvendigt at skabe en klar og retfærdig ordning for fordeling af det juridiske ansvar og erstatningsansvaret for de potentielle negative konsekvenser af disse avancerede digitale teknologier; understreger imidlertid, at det primære mål først og fremmest må være at forebygge, at der overhovedet opstår sådanne konsekvenser; opfordrer derfor til efterlevelse af forsigtighedsprincippet over en bred kam så vidt angår alle former for anvendelse af kunstig intelligens inden for retshåndhævelse; understreger, at juridisk ansvar og erstatningsansvar altid skal placeres hos en fysisk eller juridisk person, som altid skal identificeres for så vidt angår beslutninger, der træffes med støtte fra AI; understreger derfor behovet for at sørge for gennemsigtighed i de virksomhedsstrukturer, hvor AI-systemer fremstilles og forvaltes;
14. anser det for afgørende både af hensyn til effektiv udøvelse af retten til forsvar og til gennemsigtigheden i de nationale strafferetlige systemer, at der opstilles specifikke, klare og præcise retlige rammer for regulering af betingelser og modaliteter for samt konsekvenserne af brugen af AI-redskaber inden for retshåndhævelse og retsvæsen såvel som rettighederne for personer i søgelyset og effektive, lettilgængelige klage- og afhjælpningsprocedurer, herunder adgang til retsmidler; fremhæver, at parterne i en straffesag har ret til adgang til dataindsamlingsprocessen og de hertil knyttede vurderinger foretaget eller opnået ved brug af AI-applikationer; fremhæver nødvendigheden af, at udøvende myndigheder, der indgår i retslige samarbejde i forbindelse med afgørelser på anmodninger om udlevering til retsforfølgelse i en anden medlemsstat eller tredjeland, vurderer, hvorvidt anvendelsen af AI-redskaber i det anmodende land vil kunne indebære en klar overtrædelse af den pågældende

grundlæggende ret til en retfærdig rettergang; opfordrer Kommissionen til at udstede retningslinjer for foretagelse af en sådan vurdering i forbindelse med retligt samarbejde i straffesager; fastholder, at medlemsstaterne i overensstemmelse med gældende ret bør sikre, at enkeltpersoner underrettes, når de er genstand for retshåndhævende myndigheders eller retsvæsenets anvendelse af AI-applikationer;

15. påpeger, at hvis mennesker udelukkende forlader sig på oplysninger, profiler og anbefalinger, som er genereret af maskiner, vil de ikke være i stand til at foretage en uafhængig vurdering; fremhæver i denne forbindelse de potentielt alvorlige negative konsekvenser, navnlig på retshåndhævelses- og retsområdet, når enkeltpersoner nærer for stor tillid til AI-redskabers tilsyneladende objektive og videnskabelige karakter og derfor forsømmer at overveje muligheden af, at sådanne resultater er ukorrekte, ufuldstændige, irrelevante eller diskriminerende; fremhæver, at nærved blind tillid til AI-systemgenererede resultater bør undgås, og betoner nødvendigheden af, at myndighederne opbygger selvtilliden og indsigten til at betvivle eller forkaste en algoritmisk anbefaling; mener, at det er vigtigt at have realistiske forventninger til sådanne teknologiske løsninger og ikke at stille i udsigt, at retshåndhævelsesløsninger bliver perfekte og alle lov overtrædelser opdaget;
16. understreger, at afgørelser med retslig eller tilsvarende virkning, der træffes i retslige og retshåndhævende sammenhænge, altid skal træffes af et menneske, som kan drages til ansvar for de trufne afgørelser; mener, og personer, der er genstand for AI-systembehandling, skal have klageadgang; minder om, at i henhold til EU-retten har man ret til ikke at blive gjort til genstand for en afgørelse, der har retsvirkning eller i væsentlig grad påvirker én, hvis afgørelsen alene er baseret på elektronisk databehandling; understreger endvidere, at automatiseret, individuel beslutningstagning ikke må baseres på særlige kategorier af personoplysninger, medmindre der er indført egnede foranstaltninger til beskyttelse af den registreredes rettigheder og frihedsrettigheder samt legitime interesser; fremhæver, at EU-retten forbyder profiltegning i det omfang, det fører til diskrimination af fysiske personer på grundlag af særlige kategorier af personoplysninger; fremhæver, at beslutninger inden for retshåndhævelse i kraft af retshåndhævende myndigheders udøvende beføjelser og opgaver næsten altid er beslutninger, som har en retsvirkning for den berørte person; bemærker, at brugen af kunstig intelligens kan påvirke menneskelige afgørelser og indvirke på alle faser i den strafferetlige procedure; indtager derfor det synspunkt, at de myndigheder, der gør brug af AI-systemer, skal efterleve ekstremt høje retlige standarder og sikre menneskelig indgriben, navnlig i forbindelse med analyse af data afledt af sådanne systemer; kræver derfor, at dommerne fortsat udøver suveræne skønsmæssige beføjelser, og at afgørelser træffes på sagsindividuel grundlag; opfordrer til at forbud mod anvendelse af kunstig intelligens og beslægtet teknologi til at træffe retsafgørelser;
17. opfordrer til algoritmisk forklarlighed, gennemskelighed, sporbarhed og verifikation som en nødvendig del af tilsynet for dermed at sikre, at udvikling, indarbejdelse og brug af AI-systemer til retslige og retshåndhævende formål sker i nøje efterlevelse af de grundlæggende rettigheder og har borgernes tillid, samt for at sikre at de resultater, der genereres af AI-algoritmer, kan gøres forståelige for brugerne og personer, der er genstand for disse systemer, og at der er gennemsigtighed med hensyn til kildedataene og til, hvordan systemet er nået frem til en given konklusion; påpeger, at det for at sikre

teknisk gennemsigtighed, soliditet og nøjagtighed kun bør være muligt for de retshåndhævende myndigheder og retsvæsenet at anskaffe sig sådanne redskaber og systemer, hvis algoritmer og logik kan revideres og er tilgængelige for i hvert fald politi og retsvæsen samt for uafhængige auditorer, således at de kan evalueres, revideres og frasorteres, og at det ikke bør være muligt for sælgerne at låse systemerne eller hævde nogen ejendomsret over dem; peger endvidere på, at der skal foreligge dokumentation på klart og forståeligt sprog om tjenesteydelsens indhold, de udviklede redskaber, de forventede resultater og de betingelser, som de kan forventes at fungere på, samt de risici de kan indebære; opfordrer derfor retsvæsenet og de retshåndhævende myndigheder til at sørge for proaktiv og fuldstændig gennemsigtighed vedrørende private virksomheder, der forsyner dem med AI-systemer til arbejdsopgaver inden for retshåndhævelse og justits; anbefaler derfor, at der så vidt muligt anvendes open source-software;

18. opfordrer de retshåndhævende myndigheder og retsvæsenet til at indkredse og vurdere de områder, hvor visse skræddersyede AI-løsninger kan være gavnlige, og til at udveksle bedste praksis om ibrugtagning af kunstig intelligens; opfordrer medlemsstaterne og EU-agenturerne til at vedtage passende procedurer for offentlige indkøb af AI-systemer til retshåndhævende eller retsrlige formål, for at sikre, at de fungerer under overholdelse af de grundlæggende rettigheder og gældende ret, herunder sikring af at softwaredokumentation og algoritmer er tilgængelige for de kompetente myndigheder og tilsynsmyndigheder med henblik på gennemgang; opfordrer navnlig til bindende regler, der kræver offentliggørelse af offentlig-private partnerskaber, kontrakter og erhvervelser og det formål, hvortil de indkøbes; understreger, at det er nødvendigt at give myndighederne de nødvendige finansieringsmidler og at udstyre dem med den fornødne ekspertise til at kunne garantere fuld overholdelse af de etiske, juridiske og tekniske krav, som er knyttet til enhver anvendelsen af AI;
19. opfordrer til sporbarhed i AI-systemer og i de beslutningsprocesser, der danner rammerne om deres funktioner, afstikker deres evner og begrænsninger og holder styr på, hvor de underliggende attributter for en beslutning stammer fra, gennem obligatorisk dokumentation; understreger betydningen af, at programmører og udviklere af algoritmer bevarer fuld dokumentation for algoritmernes oplæringsdata, kontekst, formål, nøjagtighed og bivirkninger såvel som databehandlingen af dem samt overensstemmelse med de grundlæggende rettigheder; understreger, at det altid skal være muligt at reducere et AI-systems beregninger til en form, der er forståelig for mennesker;
20. opfordrer til, at der gennemføres en obligatorisk konsekvensanalyse af de grundlæggende rettigheder forud for implementeringen eller indarbejdelse af AI-systemer for retshåndhævelse eller retsvæsen med henblik på at vurdere eventuelle risici, der truer de grundlæggende rettigheder; minder om, at en forudgående konsekvensanalyse vedrørende databeskyttelse for enhver type af behandling er obligatorisk, navnlig ved brug af ny teknologi som med føje kan forventes at indebære en høj risiko for at undergrave fysiske personers rettigheder og friheder, og er af den opfattelse, at dette gælder for de fleste typer AI-teknologi anvendt inden for retshåndhævelse og justits; understreger ekspertisen hos datatilsynsmyndigheder og agenturer for grundlæggende rettigheder i forbindelse med analysen af systemerne; understreger, at disse konsekvensanalyser for grundlæggende rettigheder bør

gennemføres så åbent som muligt og med civilsamfundets aktive engagement; kræver, at konsekvensanalyserne også klart definerer de sikkerhedsforanstaltninger, der er nødvendige for at imødegå de identificerede risici, og at de i videst muligt omfang gøres offentligt tilgængelige inden ibrugtagningen af et AI-system;

21. understreger, at kun solide EU-styrelsesrammer for kunstig intelligens med uafhængig evaluering vil muliggøre den fornødne operationalisering af principper om grundlæggende rettigheder; opfordrer til regelmæssig obligatorisk audit af alle AI-systemer, der anvendes af retshåndhævende myndigheder og retsvæsen, når der foreligger risiko for betydelig indvirkning på enkeltpersoner liv, udført af en uafhængig myndighed der skal teste og evaluere algoritmebaserede systemer, deres kontekst, formål, nøjagtighed, ydeevne og omfang samt, når systemerne først er taget i drift, afdække, undersøge, diagnosticere og afhjælpe uønskede og skadelige virkninger og sikre, at AI-systemer fungerer som tilsigtet; opfordrer derfor til en klar institutionel ramme til dette formål, herunder passende regulerings- og tilsynsmæssig kontrol, for at sikre fuld gennemførelse og for at sikre en velfunderet demokratisk debat om nødvendigheden og proportionaliteten af kunstig intelligens på det strafferetlige område; understreger, at resultaterne af disse auditter bør være tilgængelige i offentlige registre, så borgerne er bekendt med de AI-systemer, der står til rådighed, og hvilke foranstaltninger der træffes for at afhjælpe overtrædelser af grundlæggende rettigheder;
22. understreger, at de datasæt og algoritmiske systemer, som anvendes ved klassifikation, vurdering og forudsigelser på de forskellige trin af databehandlingen ved udviklingen af kunstig intelligens og beslægtet teknologi, også kan føre til differentieret behandling og både direkte og indirekte forskelsbehandling af grupper af mennesker, navnlig eftersom data brugt til at opøve forudsigende algoritmer til lov- og ordensopgaver afspejler løbende overvågningsprioriteringer og følgelig vil kunne føre til, at nuværende fordomme fornyes og forstærkes; understreger derfor, at AI-teknologier – især når de anvendes af retshåndhævende myndigheder og retsvæsenet – kræver tværfaglig forskning og ekspertisebidrag, herunder fra videnskabelige og teknologiske discipliner, kritiske racestudier, handicapstudier og andre discipliner, der undersøger sociale sammenhænge, herunder hvordan forskelle opstår, klassificeringsarbejde og konsekvenser heraf; understreger, at det derfor er nødvendigt at investere systematisk i at integrere disse discipliner i AI-studier og forskning på alle niveauer; understreger også nødvendigheden af at sikre, at de arbejdsgrupper, som udformer, udvikler, tester, vedligeholder, opstiller og indkøber disse systemer til brug i de retshåndhævende myndigheders og retsvæsenets arbejde, så vidt muligt afspejler samfundets generelle mangfoldighed som et ikke-teknisk middel til at mindske risikoen for diskrimination;
23. fremhæver endvidere, at tilstrækkelig ansvarsplacering, ansvarsfølelse og hæftelse kræver betydelig specialuddannelse med hensyn til AI-teknologiens etiske bestemmelser, potentielle farer, begrænsninger og korrekte anvendelse, især for personale inden for politi og retsvæsen; fremhæver, at hensigtsmæssig faglig oplæring og kvalifikationer bør sikre, at beslutningstagere er trænet i at forstå risikoen for fordomme, idet datasæt kan være baseret på diskriminerende og tendentiøse data; støtter op om skabelsen af oplysnings- og uddannelsesinitiativer med henblik på at sikre, at enkeltpersoner, som arbejder inden for retshåndhævelse eller retsvæsen, er bevidste om og forstår, hvilke begrænsninger, muligheder og risici anvendelsen af AI-systemer indebærer, herunder risikoen for automatiserede fordomme; minder om, at indføjelser i

AI-oplæringsdata af tilfælde af racisme i forbindelse med politiets udførelsen af dets opgaver uundgåeligt vil føre til racistiske skævheder i AI-genererede resultater, pointtal og anbefalinger; gentager derfor sin opfordring til medlemsstaterne om at fremme ligebehandlingspolitikker på alle områder og formulere nationale handlingsplaner mod racisme inden for retshåndhævelse og justits;

24. anerkender, at forudsigende politiindsats er blandt de AI-anvendelsesformer, der anvendes inden for politiarbejde, men advarer om, at skønt en sådan indsats kan analysere det givne datasæt til identifikation af mønstre og sammenhænge, kan det ikke besvare spørgsmål om årsagssammenhænge og ikke komme med pålidelige forudsigelser om individuel adfærd, og kan således ikke udgøre det eneste grundlag for en politiaktion; påpeger, at talrige byer i USA efter auditter har indstillet brugen af forudsigende politiindsats-systemer; minder om, at LIBE-udvalgets delegation til USA i februar 2020 blev oplyst om, at politikorpserne i New York City og Cambridge (Massachusetts) havde udfaset deres forudsigende politiindsats-programmer på grund af manglende effektivitet, diskriminerende virkninger og praktiske mangler, og i stedet var gået over til nærpolitipatroljering; bemærker, at dette fører til et fald i kriminaliteten; modsætter sig derfor retshåndhævende myndigheders brug af kunstig intelligens til at udarbejde adfærdsmæssige forudsigelser om enkeltpersoner eller grupper på grundlag af historiske data og tidligere adfærd, gruppetilhørsforhold, lokalitet eller andre, lignende karakteristika, der har som sigte at udpege personer, der sandsynligvis vil begå en forbrydelse;
25. bemærker de forskellige former for brug af ansigtsgenkendelse, herunder, men ikke begrænset til verifikation/autentificering (dvs. sammenholde et ansigt i realtid med foto i et ID-dokument, f.eks. intelligente grænser), identifikation (dvs. sammenholde et foto med fotosæt i en database) og detektion (dvs. identificere ansigter i realtid fra kilder såsom overvågningskameraer og sammenholde dem med databaser, f.eks. realtidsovervågning), som hver især har forskellige konsekvenser for beskyttelsen af de grundlæggende rettigheder; er overbevist om, at anvendelsen af ansigtsgenkendelsessystemer inden for retshåndhævelse bør begrænses til klart berettigede formål i fuld efterlevelse af principperne om proportionalitet og nødvendighed samt gældende ret; bekræfter, at teknologi til ansigtsgenkendelse som minimum skal opfylde kravene om dataminimering, datapræcision, grænser for opbevaring, datasikkerhed og ansvarsplacering, såvel som være lovlige, fair og gennemsigtige og ske til et specifikt, eksplicit og legitimt formål, som er klart defineret i medlemsstatens ret eller EU-retten; er af den opfattelse, at systemer til verifikation og autentificering af meninger kun kan opstilles og anvendes med succes, hvis deres negative virkninger kan afbødes, og ovenstående kriterier er opfyldt;
26. opfordrer endvidere til et permanent forbud mod anvendelse i offentligt tilgængelige områder af automatiseret analyse og/eller genkendelse af andre menneskelige karakteristika såsom gangart, fingeraftryk, DNA, stemme eller øvrige biometriske og adfærdsmæssige signaler;
27. opfordrer til et moratorium for ibrugtagning af systemer til ansigtsgenkendelse til retshåndhævelsesmæssige formål vedrørende identifikation, medmindre de udelukkende anvendes til identifikation af ofre for forbrydelser, indtil de tekniske standarder kan anses for at være fuldt ud i overensstemmelse med de grundlæggende rettigheder, de

afledte resultater er uden fordomsmæssige skævheder og ikke-diskriminerende, de retlige rammer indbefatter strenge forholdsregler mod misbrug og fastsætter streng demokratisk kontrol og tilsyn, og indtil der er empirisk evidens for, at det er nødvendigt og forholdsmæssigt berettiget at tage sådanne teknologier i brug; bemærker, at systemerne ikke bør anvendes eller opstilles, hvis ovennævnte kriterier ikke er opfyldt;

28. udtrykker stor bekymring over, at retshåndhævende organer og efterretningstjenester gør brug af private databaser til ansigtsgenkendelse, f.eks. Clearview AI, der er en database med over tre milliarder billeder, som er blevet ulovligt indsamlet fra sociale medier og andre steder på internettet, herunder af EU-borgere; opfordrer medlemsstaterne til at forpligte retshåndhævende aktører til at oplyse, om de anvender Clearview AI-teknologi eller tilsvarende fra andre udbydere; minder om udtalelsen fra Det Europæiske Databeskyttelsesråd om, at retshåndhævende myndigheders anvendelse af en tjeneste som Clearview AI i EU "næppe er forenelig med EU's databeskyttelsesregler"; opfordrer til at forbyde brugen af private ansigtsgenkendelsesdatabaser til ordenhåndhævelsesarbejde;
29. bemærker Kommissionens forhåndsvurdering vedrørende mulige ændringer af Prümafgørelsen⁸, herunder vedrørende billeder af ansigter; bemærker, at tidligere forskning har vist, at ingen nye potentielle identifikatorer, f.eks. iris- eller ansigtsgenkendelse, vil være lige så pålidelige i en kriminalteknisk kontekst som DNA eller fingeraftryk; minder Kommissionen om, at eventuelle lovforslag skal være evidensbaserede og overholde proportionalitetsprincippet; opfordrer indtrængende Kommissionen til ikke at udvide rammerne for Prümafgørelsen, medmindre der foreligger solid videnskabelig evidens for pålideligheden af ansigtsgenkendelse i en kriminalteknisk kontekst sammenlignet med DNA eller fingeraftryk, efter at den har gennemført en fuld konsekvensanalyse, og efter at der er taget hensyn til anbefalingerne fra Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse og Det Europæiske Databeskyttelsesråd;
30. fremhæver, at anvendelsen af biometriske data mere bredt relaterer til princippet om retten til menneskelig værdighed, som udgør grundlaget for alle de grundlæggende rettigheder, der er sikret ved chartret; er af den opfattelse, at anvendelse og indsamling af enhver form for biometriske data til brug for identifikation på afstand, f.eks. ved at foretage ansigtsgenkendelse på offentlige steder og ved automatiske grænsekontrolposter til kontrol i lufthavne, kan udgøre særlige risici mod grundlæggende rettigheder, og at implikationerne heraf vil kunne variere alt efter formål, sammenhæng og omfanget af brug; fremhæver endvidere, at der er rejst tvivl om den videnskabelige validitet af følelsesgenkendelsesteknologi såsom kameraer, der registrerer øjenbevægelser og ændringer i pupilstørrelse, i en retshåndhævelsessammenhæng; er af den opfattelse, at anvendelsen af biometrisk identifikation i forbindelse med retshåndhævelse og retsvæsenet altid bør betragtes som "højrisiko-behæftet" og derfor være underlagt yderligere krav i overensstemmelse med anbefalingerne fra Kommissionens Ekspertgruppe på Højt Niveau vedrørende Kunstig Intelligens;
31. udtrykker sin stærke bekymring over, at forskningsprojekter, som finansieres under

⁸ Rådets afgørelse 2008/615/RIA af 23. juni 2008 om intensivering af det grænseoverskridende samarbejde, navnlig om bekæmpelse af terrorisme og grænseoverskridende kriminalitet, EUT L 210 af 6.8.2008, s. 1.

Horisont 2020, som anvender kunstig intelligens ved de ydre grænser, f.eks. projektet iBorderCtrl, et "intelligent løgnedetektionssystem", som profiltegner rejsende på grundlag af et computerautomatiseret interview, som optages med den rejsendes webcam forud for rejsen, og en analyse af 38 mikrobevægelser baseret på kunstig intelligens, som blev afprøvet i Ungarn, Letland og Grækenland; opfordrer derfor Kommissionen til ved hjælp af lovmæssige og ikke-lovmæssige midler og om nødvendigt ved hjælp af traktatbrudsprocedurer at gennemføre et forbud mod en hvilken som helst form for behandling af biometriske persondata i retshåndhævelsesøjemed, som fører til masseovervågning på offentligt tilgængelige steder; opfordrer endvidere Kommissionen til at indstille finansieringen af biometrisk forskning eller ibrugtagning af programmer, som med føje kan formodes at bidrage til masseovervågning på offentlige steder; fremhæver i denne forbindelse, at der bør vies særlig opmærksomhed til anvendelsen af droner til politioperationer og opstilles stringente retlige rammer herfor;

32. støtter anbefalingerne fra Kommissionens Ekspertgruppe på Højt Niveau vedrørende Kunstig Intelligens om et forbud mod AI-støttet tildeling af en "score" til enkeltpersoner i stor skala; er af den opfattelse, at enhver form for normativ pointgivning til borgerne i stor skala fra offentlige myndigheders side, navnlig inden for retshåndhævelse og retsvæsen, vil medføre en indskrænkning af personers autonomi, vil overtræde princippet om ikke-forskelsbehandling og må anses for værende i strid med de grundlæggende rettigheder, navnlig menneskelig værdighed, som fastsat i EU-retten;
33. opfordrer til større generel gennemsigtighed, således at der kan skabes en samlet forståelse af brugen af AI-applikationer i Unionen; anmoder medlemsstaterne om at forelægge omfattende information om de redskaber, som deres retshåndhævende myndigheder og retsvæsenet anvender, typer af redskaber, de formål de anvendes til, typer af forbrydelser som de anvendes på samt navnene på de virksomheder eller organisationer, som har udviklet redskaberne; opfordrer retshåndhævende myndigheder og retsvæsenet til også at informere offentligheden og sørge for tilstrækkelig gennemsigtighed med hensyn til deres brug af kunstig intelligens og beslægtede teknologier til varetagelsen af deres hverv, herunder offentliggørelse af falsk positive eller falsk negative resultater for den pågældende teknologi; anmoder Kommissionen om at indsamle og ajourføre disse oplysninger på ét bestemt sted; opfordrer Kommissionen til også at offentliggøre og ajourføre oplysninger om anvendelsen af kunstig intelligens i de EU-agenturer, der varetager retshåndhævelse og retlige opgaver; opfordrer Databeskyttelsesrådet til at vurdere lovligheden af AI-teknologier og -applikationer anvendt af de retshåndhævende myndigheder og retsvæsenet;
34. minder om, at AI-applikationer, herunder dem som anvendes inden for retshåndhævelse og retsvæsenet, udvikles globalt i et hastigt tempo; opfordrer indtrængende alle europæiske interessenter, herunder medlemsstaterne og Kommissionen, til gennem internationalt samarbejde at sikre inddragelse af partnere uden for EU med henblik på at hæve standarderne på internationalt plan og finde en fælles og komplementær retlig og etisk ramme for brugen af kunstig intelligens, navnlig for retshåndhævelse og retsvæsenet, som fuldt ud respekterer chartret, den gældende EU-ret om databeskyttelse og menneskerettighederne i bredere forstand;
35. opfordrer EU's Agentur for Grundlæggende Rettigheder til, i samarbejde med Det

Europæiske Databeskyttelsesråd og Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse, at udarbejde omfattende retningslinjer, henstillinger og bedste praksis med henblik på yderligere at præcisere kriterier og betingelser for udvikling, anvendelse og opstilling af AI-applikationer og løsninger til brug for de retshåndhævende myndigheder og retsvæsenet; forpligter sig til at gennemføre en undersøgelse af gennemførelsen af retshåndhævelsesdirektivet⁹ med henblik på at identificere, hvordan beskyttelsen af personoplysninger er blevet sikret i forbindelse med retshåndhævende myndigheders og retsvæsenets behandlingsaktiviteter, navnlig i forbindelse med udvikling eller ibrugtagning af nye teknologier; opfordrer endvidere Kommissionen til at overveje, om der er behov for specifikke lovgivningsmæssige foranstaltninger til yderligere præcisering af kriterier og betingelser for udvikling, opstilling og anvendelse af AI-applikationer og -løsninger fra retshåndhævende myndigheders og retsvæsenets side;

36. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet og Kommissionen.

⁹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/680 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med kompetente myndigheders behandling af personoplysninger med henblik på at forebygge, efterforske, afsløre eller retsforfølge strafbare handlinger eller fuldbyrde strafferetlige sanktioner og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af Rådets rammeafgørelse 2008/977/RIA, EUT L 119 af 4.5.2016, s. 89.

BEGRUNDELSE

Kunstig intelligens (AI) er en af det 21. århundredes strategiske teknologier, der skaber betydelige fordele med hensyn til effektivitet, nøjagtighed og hensigtsmæssighed og dermed bibringer positive forandringer til den europæiske økonomi; AI-applikationer har blandt andet forbedret sundhedsplejen, øget effektiviteten i landbruget, bidraget til afbødning af og tilpasning til klimaforandringerne og forbedret produktionseffektiviteten.

AI er en af de vigtigste prioriteter for den nuværende Kommission. Kommissionens formand Ursula von der Leyen annoncerede i sine politiske retningslinjer en koordineret EU-tilgang til de menneskelige og etiske konsekvenser af kunstig intelligens samt overvejelser om bedre brug af massedata til innovation. Opbakningen til at anse kunstig intelligens for et spørgsmål til behandling på EU-plan er blevet ledsaget af overvejelser om, hvordan man kan opnå tillid til AI-teknologier og sikre, at kunstig intelligens ikke bringer EU's grundlæggende rettigheder i fare.

Kunstig intelligens har dog været i Europa-Parlamentets fokus i flere år før, at Kommissionen besluttede at opprioritere området. Parlamentet har siden 2016 vedtaget adskillige beslutninger om big data, robotteknologi og kunstig intelligens, der viser den betydning, som Parlamentet tillægger dette emne. Beslutningerne har vendt de forskellige implikationer af kunstig intelligens, og hvordan den påvirker velfærd, uddannelse, teknologi, juridiske og grundlæggende rettigheder samt erhvervslivet bredt set. Disse beslutninger har understreget behovet for at anlægge en "menneskecentreret" tilgang baseret på respekten for de grundlæggende rettigheder, nemlig EU's charter og EU's databeskyttelsesramme.

Som en "sammensætning af teknologier, der kombinerer data, algoritmer og computerkraft", er "[f]remskridtene inden for databehandling og den stigende datatilgængelighed [...] derfor vigtige drivkræfter for den hastige udvikling inden for kunstig intelligens"¹. Kernen i kunstig intelligens er det faktum, at det er baseret på indsamling, analyse og løbende akkumulering af store mængder data, herunder personoplysninger, fra forskellige kilder, som er genstand for automatiseret behandling ved hjælp af computeralgoritmer og avancerede databehandlingsteknikker. Disse teknikker anvender både lagrede og streamede data for at generere korrelationer, tendenser og mønstre (big data-analysemetoder). Data, der anvendes i kunstig intelligens, kommer ikke kun fra enkeltpersonerne selv; AI-applikationer anvender for det meste data fra industri og brancher, erhvervsliv og den offentlige sektor, behandlet til en række forskellige formål. Selv om data, der anvendes i AI-applikationer, undertiden kan være andre data end personoplysninger, indebærer AI-aktiviteten meget ofte behandling af personoplysninger, da AI-aktiviteten ofte fører til automatiske afgørelser, der har direkte virkning på enkeltpersoner. Disse træk ved kunstig intelligens kræver derfor, at vi lægger særlig vægt på overholdelsen af de grundlæggende principper om databeskyttelse og privatlivets fred.

Der er betydelige anvendelsesmuligheder ved kunstig intelligens også inden for retshåndhævelse og strafferetspleje, navnlig med hensyn til at forbedre de retshåndhævende myndigheders og retsvæsenets arbejdsmetoder og bekæmpe visse former for kriminalitet mere effektivt, navnlig økonomisk kriminalitet, hvidvask af penge og finansiering af terrorisme samt visse former for cyberkriminalitet; I denne sektor omfatter anvendelsen af AI-

¹ COM(2020) 65 final.

teknologier bl.a. ansigtsgenkendelse, automatiseret nummerpladegenkendelse, stemmeidentifikation, taleforståelse, mundaflæsning, lydovervågning (dvs. algoritmer til detektion af våbenaffyring), autonom forskning og analyse af identificerede databaser, prognostisering (forudsigende politiindsats og analyse af kriminalitetsbrændpunkter), adfærdsafdækning, selvstyrende indkredsning af finansielt svig og finansiering af terrorisme, overvågning af sociale medier (web- og data-harvesting til afdækning af forbindelser), detektion af falske basestationer (IMSI) for internationale mobile abonnenter og automatiserede overvågningssystemer udstyret med forskellige detektionskapaciteter (f.eks. hjertelydsdetektion og varmfølsomme kameraer). Inden for retsvæsenet kan der anvendes AI-redskaber til beregning af sandsynligheder for kriminelt recidiv og til afgørelse af prøveløsladelsesperiode eller strafudmåling.

Uanset fordelene ved brug af kunstig intelligens er det en kendsgerning, at denne samtidig indebærer en række potentielle risici, f.eks. for uigennemsigtig beslutningstagning, forskellige former for forskelsbehandling, krænkelse af privatlivets fred, vanskelighed ved beskyttelse af personoplysninger, krænkelse af den menneskelige værdighed og af ytrings- og informationsfrihed. Disse potentielle risici er endnu mere udtalte i forbindelse med retshåndhævelse og strafferetspleje, da de kan påvirke uskyldsformodningen, den enkeltes grundlæggende ret til frihed og sikkerhed, effektive retsmidler og retfærdig rettergang.

Formålet med denne betænkning er at tage fat på de spørgsmål, som politiets og retsvæsenets anvendelse af kunstig intelligens inden for strafferetspleje giver anledning til. Betænkningen anerkender de potentielle muligheder og fordele, som kunstig intelligens kan frembyde, men fremhæver samtidig de betydelige risici og virkninger, som den kan indebære.

Betænkningen fremhæver, at det er nødvendigt fuldt ud at respektere de grundlæggende rettigheder nedfældet i EU's charter om grundlæggende rettigheder, EU-retten om privatlivets fred og databeskyttelse, nemlig direktiv (EU) 2016/680 (politidirektivet), og nødvendigheden af at indarbejde en række centrale principper i AI-livscyklussen såsom algoritmernes forklarlighed og gennemskuelse, sporbarhed, gennemførelse af obligatoriske konsekvensanalyser vedrørende grundlæggende rettigheder forud for implementering eller indarbejdelse af et AI-system og obligatoriske auditter. Alle disse forudsætninger er ikke kun nødvendige for at sikre, at AI-systemerne er lovlige, men også for at sikre borgernes tillid til de retshåndhævende myndigheders og retsvæsenets brug af dem i strafferetsplejen.

Ordføreren opfordrer til et moratorium for indarbejdelse af ansigtsgenkendelsessystemer i retshåndhævelse. Den nuværende situation med hensyn til disse teknologier, de betydelige konsekvenser for de grundlæggende rettigheder, kræver en tilbundsående og åben samfundsdebat for at tage hensyn til de forskellige spørgsmål, som dette rejser, og for at begrunde ibrugtagningen af kunstig intelligens.

3.9.2020

UDTALELSE FRA UDVALGET OM DET INDRE MARKED OG FORBRUGERBESKYTTELSE

til Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender

om kunstig intelligens inden for strafferet og politiets og de retlige myndigheders anvendelse heraf i strafferetlige sager (2020/2016(INI))

Ordfører for udtalelse: Marcel Kolaja

FORSLAG

Udvalget om det Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse opfordrer Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender, som er korresponderende udvalg, til at optage følgende forslag i det beslutningsforslag, det vedtager:

- A. der henviser til, at det digitale indre markedes funktion i betragtning af både det positive samfundsmæssige potentiale og de iboende risici ved kunstig intelligens (AI) bør forbedres ved at styrke retssikkerheden for udbydere af AI-systemer og desuden øge brugernes tillid og sikkerhed gennem styrkede beskyttelsesforanstaltninger til sikring af retsstatsprincippet og overholdelsen af grundlæggende rettigheder, navnlig retten til privatlivets fred og beskyttelse af personoplysninger, retten til ligestilling og ikke-forskelsbehandling, retten til god forvaltning, retten til en retfærdig rettergang samt retten til en høj grad af forbrugerbeskyttelse; der henviser til, at det er nødvendigt med en fælles europæisk tilgang til kunstig intelligens og regulering af politiets og de retshåndhævende myndigheders anvendelse heraf i strafferetlige sager for at undgå opsplitning i det indre marked;
- B. der henviser til, at politiets og de retlige myndigheders afprøvning og anvendelse af kunstig intelligens er udbredt og indebærer forskellige anvendelsesformer, konsekvenser og risici, nemlig systemer til ansigtsgenkendelse, DNA-profilering, prognosebaseret kortlægning af kriminalitet og udtrækning af data fra mobiltelefoner, avancerede søgemaskiner til søgning efter retspraksis, onlinetvistbilæggelse og maskinindlæring i forbindelse med retspleje;
- C. der henviser til, at anvendelsen af kunstig intelligens kan udgøre et paradigmeskift i forvaltningen af strafferetsplejen;
- D. der henviser til, at der ifølge rapporten fra Agenturet for Grundlæggende Rettigheder i øjeblikket endnu kun foreligger begrænsede oplysninger om den mulige anvendelse

eller afprøvning af teknologier til ansigtsgenkendelse i medlemsstaterne¹;

- E. der henviser til, at databeskyttelsesmyndigheder i de medlemsstater, hvor der forelå oplysninger om anvendelsen af teknologier til ansigtsgenkendelse, fandt, at anvendelsen af disse teknologier ikke opfyldte databeskyttelsesloven, og at der savnedes retligt grundlag for anvendelsen af dem;
- F. der henviser til, at Unionen inden for det indre marked ved at reformere procedureerne for offentlige indkøb kan gøre en grundlæggende forskel ved at afstemme regeringsforanstaltninger og -adfærd med sekundære politiske mål såsom databeskyttelse og ikke-forskelsbehandling;
- G. der henviser til, at forskelsbehandling i forbindelse med datadreven algoritmisk beslutningstagning kan opstå i design-, afprøvnings- og gennemførelsesfasen som følge af de skævheder, datasættene eller algoritmerne indeholder;
- H. der henviser til, at en principbaseret teknisk udvikling og anvendelse af kunstig intelligens er nødvendig for at sikre overholdelse af menneskerettigheder og grundlæggende rettigheder;
- I. der henviser til, at Europarådets Kommission for et Effektivt Retsvæsen den 4. december 2018 offentliggjorde det etiske charter for brug af kunstig intelligens i retssystemer, hvori der fastsættes etiske principper for anvendelsen af kunstig intelligens i retssystemer;
- J. der henviser til, at visse anvendelser af AI-teknologier er særligt følsomme og sårbare over for misbrug, og at dette for nylig fik nogle teknologivirksomheder til at beslutte ikke længere at tilbyde den relaterede software;
- 1. mener, at politiets og de retlige myndigheders anvendelse af kunstig intelligens generelt må kategoriseres som værende forbundet med høj risiko og skal håndteres med den allerstørste omhu og under anvendelse af de højeste standarder for databeskyttelse i betragtning af disse myndigheders rolle med hensyn til at forsvare almenvellet og i betragtning af karakteren af de opgaver, de varetager; mener, at der er et presserende behov for et fælles europæisk regelsæt for kunstig intelligens i det indre marked; mener, at EU bør føre an i fastsættelsen af regler på EU-plan, herunder om offentlige indkøb, som er baseret på klare regler og grundlæggende rettigheder og etik, for udviklingen og anvendelsen af kunstig intelligens for at sikre det samme høje niveau af forbrugerbeskyttelse og ensartede industristandarder i hele EU med henblik på at muliggøre et bedre fungerende indre marked og samtidig tilskynde til innovation og fremme retssikkerheden for virksomheder, navnlig SMV'er; opfordrer Kommissionen til nøje at undersøge anvendelsen af den eksisterende lovgivning og håndhævelsen af den inden fremsættelsen af eventuelle nye forslag til lovgivning;
- 2. anerkender, at anvendelsen af kunstig intelligens på det retlige område kan bidrage til at

¹ Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder: Teknologi til ansigtsgenkendelse: overvejelser om grundlæggende rettigheder i forbindelse med retshåndhævelse (FRA Focus), den 27. november 2019 – https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2019-facial-recognition-technology-focus-paper-1_en.pdf

forbedre effektiviteten og kvaliteten af procedurerne; understreger i denne forbindelse, at det navnlig er nødvendigt at overholde reglerne i den europæiske menneskerettighedskonvention og Europarådets konvention om beskyttelse af det enkelte menneske med hensyn til elektronisk databehandling af personoplysninger;

3. opfordrer Kommissionen til at vurdere den AI-teknologi, der findes på markedet, og omfanget af politiets og de retlige myndigheders anvendelse af kunstig intelligens land for land;
4. understreger, at kunstig intelligens bør bidrage til at lette den administrative byrde for offentlige myndigheder og øge effektiviteten af deres beslutningstagning, og at AI-systemer altid bør være underlagt menneskeligt tilsyn og samarbejde og ditto koordinering; understreger i denne forbindelse, at mennesker altid bør bære det endelige ansvar for al beslutningstagning i strafferetlige sager; understreger betydningen af nøjagtige datasæt, når disse anvendes til at bistå tilknyttede e-forvaltningsprocesser og administrativ beslutningstagning i hele Unionen;
5. understreger betydningen af at muliggøre innovation, gennemsigtighed, sporbarhed og kontrol; understreger, at open source-AI kan bidrage hertil og samtidig styrke samarbejdet og fremme en kultur for udveksling af idéer og erfaringer med hensyn til anvendelse og skabelse af algoritmer;
6. mener, at AI, der anvendes af politiet og retshåndhævende myndigheder i straffesager, bør frigives som open source-software, såfremt det er muligt inden for rammerne af den offentlige udbudsprocedure, i overensstemmelse med den gældende lovgivning, herunder Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/790 af 17. april 2019 om ophavsret og beslægtede rettigheder i det digitale indre marked, således at softwaredokumentation og algoritmer er tilgængelige, og kompetente myndigheder dermed får mulighed for at undersøge, hvordan AI-systemet er nået frem til en bestemt konklusion; understreger, at der i en forudgående overensstemmelsesvurdering bør indgå en revision af indvirkningen på de grundlæggende rettigheder; mener, at det – samtidig med at respekten for EU-retten og for EU's værdier og de gældende databeskyttelsesregler sikres, og uden at det går ud over efterforskninger eller den strafferetlige forfølgning – er af afgørende betydning med forklarlige og objektive algoritmer, der opfylder forpligtelsen til tilstrækkelig gennemsigtighed, samt anvendelse af åbne data til uddannelse i overensstemmelse med gældende lovgivning, herunder direktiv (EU) 2019/1024 om åbne data og videreanvendelse af den offentlige sektors informationer med forbehold af forordning (EU) 2016/679, med henblik på at sikre, at virksomheder og borgere, herunder forbrugere, kan have tillid til og drage fordel af bedre, tilgængelige, ikke-diskriminerende og pålidelige offentlige tjenesteydelser til en rimelig pris;
7. fremhæver, at indsamling af AI-baserede data og overvågning af enkeltpersoner bør begrænses til personer, der er mistænkt i en straffesag, og overvågning, som er godkendt af en domstol i overensstemmelse med gældende national lovgivning, idet der tages hensyn til respekten for privatlivet og uskyldsformodning, herunder for andre brugere og forbrugere, som utilsigtet måtte blive berørt af sådanne systemer og praksisser; understreger, at hvis beslutningstagningen støttes af statistiske beregninger, bør passende faglig uddannelse og ditto kvalifikationer sikre, at beslutningstagerne har

modtaget undervisning i potentialet for forudindtagethed, da datasæt kan være baseret på diskriminerende og tendentiøse data; fremhæver i denne forbindelse betydningen af kvaliteten af algoritmer og originale data og minder om, at anvendelsen af kunstig intelligens skal baseres på princippet om ikke-diskrimination ved indlæsning og analyse af data; opfordrer til, at udbudsprocedurer for sådanne applikationer indeholder garantier mod eventuel forudindtagethed; opfordrer til udveksling af information og bedste praksis for så vidt angår medlemsstaternes retlige og retshåndhævende myndigheders anvendelse af AI-teknikker og -værktøjer med henblik på at undgå en fragmenteret tilgang i det indre marked og sikre beskyttelsen af forbrugere og borgere i hele Unionen;

8. fastholder, at medlemsstaterne i overensstemmelse med gældende strafferet bør sikre, at borgere og forbrugere informeres, når de er omfattet af anvendelsen af kunstig intelligens, og at enkle, effektive og let tilgængelige klage- og erstatningsprocedurer, herunder retslig prøvelse, stilles til rådighed for borgerne for at sætte dem i stand til effektivt at forsvare deres rettigheder;
9. minder om den høje risiko ved visse typer af kunstig intelligens, herunder teknologier til ansigtsgenkendelse i det offentlige rum, automatisk adfærdsdetektion og profilering med henblik på inddeling af folk i risikokategorier ved grænser, biometrisk sporing og genkendelse med henblik på masseovervågning, omfattende tildeling af en "score" til borgerne og forudsigende politiarbejde, og opfordrer Kommissionen til at regulere indkøb og anvendelse heraf med henblik på at eliminere risikoen for misbrug; glæder sig i den forbindelse over Kommissionens igangværende arbejde med at vurdere brugen af biometriske teknologier og overveje reguleringsmuligheder, herunder en risikobaseret tilgang og et forbud mod dem under bestemte omstændigheder samt indførelse af nødvendige garantier, i tilfælde hvor anvendelsen af dem er berettiget;
10. understreger, at dommeres suveræne skøn og stillingtagen fra sag til sag skal opretholdes for at undgå en standardisering af afgørelser på basis af rent statistiske beregninger.

OPLYSNINGER OM VEDTAGELSE I RÅDGIVENDE UDVALG

Dato for vedtagelse	3.9.2020
Resultat af den endelige afstemning	+: 40 -: 4 0: 0
Til stede ved den endelige afstemning - medlemmer	Alex Agius Saliba, Andrus Ansip, Alessandra Basso, Brando Benifei, Adam Bielan, Hynek Blaško, Biljana Borzan, Vlad-Marius Botoș, Markus Buchheit, Dita Charanzová, Deirdre Clune, David Cormand, Petra De Sutter, Carlo Fidanza, Evelyne Gebhardt, Sandro Gozi, Maria Grapini, Svenja Hahn, Virginie Joron, Eugen Jurzyca, Arba Kokalari, Marcel Kolaja, Kateřina Konečná, Andrey Kovatchev, Jean-Lin Lacapelle, Maria-Manuel Leitão-Marques, Morten Løkkegaard, Adriana Maldonado López, Antonius Manders, Beata Mazurek, Leszek Miller, Dan-Ștefan Motreanu, Kris Peeters, Anne-Sophie Pelletier, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Tomislav Sokol, Ivan Štefanec, Kim Van Sparrentak, Marion Walsmann, Marco Zullo
Til stede ved den endelige afstemning - stedfortrædere	Maria da Graça Carvalho, Anna Cavazzini, Krzysztof Hetman

RESULTAT AF AFSTEMNING VED NAVNEOPRÅB I RÅDGIVENDE UDVALG

40	+
EPP	Maria da Graça Carvalho, Deirdre Clune, Krzysztof Hetman, Arba Kokalari, Andrey Kovatchev, Antonius Manders, Dan-Ştefan Motreanu, Kris Peeters, Andreas Schwab, Tomislav Sokol, Ivan Štefanec, Marion Walsmann
S&D	Alex Agius Saliba, Brando Benifei, Biljana Borzan, Evelyne Gebhardt, Maria Grapini, Maria-Manuel Leitão-Marques, Adriana Maldonado López, Leszek Miller, Christel Schaldemose
RENEW	Andrus Ansip, Vlad-Marius Botoş, Dita Charanzová, Sandro Gozi, Svenja Hahn, Morten Løkkegaard
ID	Hynek Blaško
GREENS/EFA	Anna Cavazzini, David Cormand, Petra De Sutter, Marcel Kolaja, Kim Van Sparrentak
ECR	Adam Bielan, Carlo Fidanza, Eugen Jurzyca, Beata Mazurek
EUL/NGL	Kateřina Konečná, Anne-Sophie Pelletier
NI	Marco Zullo
4	-
ID	Alessandra Basso, Markus Buchheit, Virginie Joron, Jean-Lin Lacapelle
0	0

Tegnforklaring:

+ : for

- : imod

0 : hverken/eller

15.9.2020

UDTALELSE FRA RETSUDVALGET

til Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender

om kunstig intelligens inden for strafferet og politiets og de retlige myndigheders anvendelse heraf i strafferetlige sager (2020/2016(INI))

Ordfører for udtalelse: Angel Dzhambazki

FORSLAG

Retsudvalget opfordrer Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender, som er korresponderende udvalg, til at optage følgende forslag i det beslutningsforslag, det vedtager:

- A. der henviser til, at retten til en retfærdig rettergang er en grundlæggende og juridisk bindende rettighed, som er nedfældet i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder og i den europæiske menneskerettighedskonvention med henblik på retshåndhævelse; der henviser til, at den finder anvendelse på hele straffesagen, herunder i forbindelse med retshåndhævelse, og at denne beskyttelse i alle faser af proceduren udelukker, at der træffes foranstaltninger, herunder tekniske, som har den direkte eller indirekte konsekvens, at retten til et forsvar tømmes for indhold; der henviser til, at de garantier, der knytter sig til dette princip, navnlig garantierne om "en uafhængig domstol", "lighed for loven" og uskyldsformodningen, er strengere inden for strafferetten; der henviser til, at disse rettigheder altid skal respekteres, navnlig i forbindelse med anvendelsen af kunstig intelligens (AI), særlig i betragtning af, at AI-teknologier kan have indvirkning på forskellige menneskerettigheder;
- B. der henviser til, at beskyttelse af personoplysninger i henhold til den generelle forordning om databeskyttelse (GDPR)¹ – og anden lovgivning, hvis det er relevant – gælder til enhver tid;
- C. der henviser til, at AI og beslægtede teknologier, herunder deres evne til selvindlæring, altid indebærer en vis grad af menneskelig indgriben;
- D. der henviser til, at AI besidder potentialet til at blive en permanent del af de

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF, EUT L 119 af 4.5.2016, s. 1.

strafferetlige systemer;

- E. der henviser til, at AI og beslægtede teknologier er en prioritet for Unionen i betragtning af de hastige fremskridt i teknologisektoren og vigtigheden af at være på vagt med hensyn til den nuværende og fremtidige indvirkning, som disse teknologier vil få på den unikke europæiske ordning for intellektuel ejendomsret; der henviser til, at en række sektorer allerede er i færd med at indføre AI og beslægtede teknologier, f.eks. inden for robotteknologi og i transport- og sundhedssektoren for blot at nævne nogle få;
- F. der henviser til, at teknologier såsom AI og beslægtede teknologier kan anvendes på det strafferetlige område med henblik på at nedbringe kriminaliteten, lette visse procedurer gennem deres anvendelse i statistisk dataanalyse og forebyggelse af kriminalitet og afsløre og efterforske straffesager; der henviser til, at Unionen bør videreudvikle sin kapacitet med hensyn til software, datalagring og AI-teknologier for at forbedre utilstrækkeligheder ved databeskyttelse og privatlivets fred;
- G. der henviser til, at disse teknologier kan anvendes til at skabe anonymiserede statistiske databaser, som hjælper myndigheder, akademikere og lovgivere med at analysere tal og effektivt udforme politikker med henblik på forebyggelse af kriminalitet, samt til at hjælpe lovovertrædere med en vellykket reintegrering i samfundet;
- H. der henviser til, at de retlige rammer for AI og anvendelsen heraf inden for strafferetten, hvis det er påkrævet, bør omfatte lovgivningsmæssige tiltag begyndende med obligatoriske foranstaltninger til forebyggelse af praksis, som utvivlsomt ville undergrave grundlæggende rettigheder og friheder;
- I. der henviser til, at de nye redskaber grundet AI-systemernes iboende uigennemsigthed kan medføre konflikter med visse grundlæggende frihedsrettigheder, når de anvendes i strafferetlig sammenhæng;
- J. der henviser til, at det er nødvendigt at forebygge og afbøde de eventuelle risici, der knytter sig til anvendelsen af AI-systemer inden for strafferetten, med henblik på at sikre sigtedes og anklagedes grundlæggende rettigheder i forbindelse med en straffesag;
- 1. understreger, at det er af afgørende betydning, at risiciene ved anvendelsen af AI-systemer såsom forskelsbehandling og krænkelse af privatlivets fred vurderes behørigt, og at der tages hensyn til alle de etiske og operationelle følger af anvendelsen af AI og beslægtede teknologier i vores samfund, navnlig når de anvendes af statslige myndigheder, politi og retslige myndigheder i straffesager samt til spørgsmål vedrørende erstatningsansvar og beviser i tilfælde af potentielle fejl i forbindelse med driften af AI-systemer; mener, at der er behov for klare lovrammer med henblik på at trække grænser og tilvejebringe de nødvendige garantier; understreger, at etiske principper såsom dem, der er nedfældet i Europarådets europæiske etiske charter for anvendelse af kunstig intelligens i strafferetssystemerne og på det retlige område, bør tages i betragtning og efterleves af de offentlige og private enheder med ansvar for den oprindelige udformning og for udviklingen af AI-redskaber og -tjenester, således at alle sociale aktører har mulighed for at få fuldt indblik i virksomhedsstrukturen i de virksomheder, der producerer AI-programmer; understreger vigtigheden af den menneskelige faktor, som altid skal være den endelige beslutningstager ved anvendelsen af software baseret på AI-teknologier og inden for det strafferetlige system, hvad enten

de anvendes til politiets retshåndhævelse eller i strafferetligt øjemed; gentager, at software til biometrisk genkendelse kun bør tages i anvendelse i situationer, som klart berettiger dertil;

2. understreger behovet for at etablere og opretholde en ligevægt mellem anvendelsen af AI-systemer i straffesager og overholdelsen af grundlæggende rettigheder og proceduremæssige garantier, som er fastsat i EU-retten og folkeretten;
3. fremhæver vigtigheden af, at der ved anvendelsen af AI tages behørigt hensyn til retsstatsprincippet og princippet om domstolenes uafhængighed i beslutningsprocessen;
4. opfordrer Kommissionen til yderligere at præcisere reglerne for beskyttelse og deling af data, som ved hjælp af kunstig intelligens og relaterede teknologier indsamles af myndigheder med beføjelse til at indsamle og/eller behandle sådanne data, herunder ikkepersonlige og anonymiserede data, som direkte eller indirekte identificerer personer, under fuld overholdelse af GDPR og e-databeskyttelsesdirektivet²; understreger endvidere, at retten til en retfærdig rettergang bør omfatte retten for borgere og parter i en retssag til at få adgang til disse data, navnlig når de indsamles fra deres personlige anordninger eller udstyr, i henhold til GDPR, men også med henblik på deres ret til forsvar, så snart deres juridiske ansvar gøres gældende;
5. understreger betydningen af at øge gennemsigtigheden af AI-systemer, der anvendes i straffesager, med henblik på at muliggøre retsligt tilsyn og sikre, at udviklere af AI og beslægtede teknologier sikrer et tilstrækkeligt niveau af gennemsigtighed af algoritmer og algoritmiske afgørelser til fordel for de kompetente myndigheder og borgerne; understreger parternes generelle ret til at få adgang til processer vedrørende dataindsamling, prognosevurderinger, der anvendes til forebyggelse af kriminalitet, katalogisering og evaluering af strafferetligt bevismateriale og til fastlæggelsen af, hvorvidt en mistænkt kan være en fare for samfundet, hvis den ikke er begrænset af eksisterende EU-lovgivning såsom direktiv (EU) 2016/680³; understreger desuden betydningen af at kunne få adgang til output, som er produceret ved hjælp af eller støttet af AI og i sidste ende at definere ansvaret for notifikationsprocedurer og den rolle, som AI og beslægtede teknologier spiller i straffesager, navnlig med hensyn til analyse af store mængder bevismateriale i strafferetlige efterforskninger og identifikation af mistænkte eller ofre for kriminalitet; minder om betydningen af spørgsmål med hensyn til forvaltning, grundlæggende rettigheder og proceduremæssige garantier, ikkeforskelsbehandling, ansvarlighed, gennemsigtighed, upartiskhed, retfærdighed og den intellektuelle integritet af AI og beslægtede teknologier, samtidig med at det understreges, at det til enhver tid er nødvendigt at sikre menneskelig kontrol; insisterer på, at de retslige myndigheder skal være forpligtede til at begrunde deres afgørelser, herunder når de anvender beviselementer, som er bragt til veje af AI-assisterede teknologier, hvilket kræver en høj grad af retslig kontrol og strenge kriterier for antagelse til behandling, i overensstemmelse med sin beslutning af 16. februar 2017 om

² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/58/EF af 12. juli 2002 om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred i den elektroniske kommunikationssektor, EFT L 201 af 31.7.2002, s. 37.

³ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/680 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med kompetente myndigheders behandling af personoplysninger med henblik på at forebygge, efterforske, afsløre eller retsforfølge strafbare handlinger eller fuldbårde strafferetlige sanktioner og om fri udveksling af sådanne oplysninger, EUT L 119 af 4.5.2016, s. 89.

robotteknologi⁴, hvori det understreges, at det altid bør være muligt at fremlægge begrundelsen for enhver beslutning truffet ved hjælp af kunstig intelligens, som kan have en væsentlig indvirkning på en eller flere personers liv; minder om sondringen mellem anvendelsen af AI og beslægtede teknologier inden for kriminalitetsforebyggelse og strafferet; understreger, at AI-teknologier til enhver tid skal spille en underordnet rolle;

6. minder om, at de alvorligste former for misbrug af AI og beslægtede teknologier såsom masseovervågning, profilering og programmer for forudsigende politiarbejde, hvormed det er muligt at vurdere, hvor forbrydelser sandsynligt vil finde sted, hvor mistænkte sandsynligt befinder sig, hvor stor sandsynlighed en person har for at blive offer for forbrydelser, være udsat, blive meldt savnet eller blive offer for eller udøver af vold i hjemmet eller en seksualforbrydelse, samt krænkelse af retten til en retfærdig rettergang, kan udgå fra offentlige myndigheders retshåndhævelse;
7. understreger vigtigheden af at anvende automatisk genererede data i forbindelse med indsamling og analyse af beviser; minder om, at fejl eller muligt misbrug i forbindelse med analyse af datainput og dataoutput samt tolkningen heraf, både inden for kriminalitetsforebyggelse og strafferet, kan bero på den menneskelige faktor herved, og opfordrer derfor til en forsigtig tilgang, når der foretages en analyse af, om det er effektivt og passende at anvende AI-teknologier i alle beslutningsprocesser;
8. opfordrer alle kompetente offentlige myndigheder, især myndigheder med retshåndhævende opgaver såsom politiet og retsvæsenet, til at informere offentligheden og sikre tilstrækkelig gennemsigtighed om deres brug af kunstig intelligens og beslægtede teknologier under udøvelsen af deres beføjelser, særligt på det strafferetlige område;
9. finder det af grundlæggende betydning ved anvendelsen af AI-systemer i forbindelse med en straffesag at sikre, at de grundlæggende strafferetslige principper overholdes, herunder retten til en retfærdig rettergang, princippet om formodet uskyld og retten til effektive retsmidler, samt at sikre uafhængig overvågning og kontrol af systemer til automatiseret beslutningstagning;
10. understreger vigtigheden af princippet om menneskelig kontrol og af verificering af AI-producerede eller -assisterede output; minder om betydningen af spørgsmål vedrørende forvaltning, gennemsigtighed, forklarlighed og ansvarlighed med hensyn til at sikre respekten for de grundlæggende rettigheder og undgå potentielle fejl ved AI;
11. understreger sin forsigtige tilgang til anvendelsen af software til biometrisk genkendelse; fremhæver tvetydigheden som følge af en iboende utilstrækkelighed med hensyn til databeskyttelse samt krænkelse af privatlivets fred; noterer sig med bekymring fremmede landes sammenstilling af personoplysninger om borgere i Den Europæiske Union via udviklere og udbydere i den private sektor;
12. minder om, at kunstig intelligens i henhold til de gældende EU-regler om databeskyttelse og Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder kun

⁴ Europa-Parlamentets beslutning af 16. februar 2017 med henstillinger til Kommissionen om civile bestemmelser om robotteknologi, EUT C 252 af 18.7.2018, s. 239.

må anvendes med henblik på biometrisk fjerngenkendelse, såfremt denne anvendelse er behørigt begrundet, forholdsmæssig og sker under iagttagelse af passende sikkerhedsforanstaltninger; bifalder anbefalingerne fra Kommissionens Ekspertgruppe på Højt Niveau vedrørende Kunstig Intelligens om en forholdsmæssig, velovervejet og risikobaseret anvendelse af biometrisk genkendelsesteknologi, som overholder lovgivningen om beskyttelse af personoplysninger; foreslår, at anvendelsen af denne teknologi skal være klart hjemlet i gældende lovgivning, og opfordrer Kommissionen til at vurdere, hvordan disse anbefalinger kan indarbejdes effektivt under særlig hensyntagen til retten til privatlivets fred og beskyttelse af personoplysninger;

13. er af den faste overbevisning, at afgørelser, som træffes af AI eller beslægtede teknologier, især inden for retsvæsen og retshåndhævelse, og som har en direkte og væsentlig indvirkning på fysiske og juridiske personer, bør være underkastet streng menneskelig kontrol og en behørig procedure;
14. mener, at det er nødvendigt at analysere, hvorvidt det ville være muligt at delegere retshåndhævelsesafgørelser til AI og, i bekræftende fald, under hvilke betingelser og i hvilken henseende medlemsstaterne kunne tillade en sådan anvendelse af AI; mener, at AI og beslægtede teknologier, som kan erstatte offentlige myndigheders afgørelser, bør behandles med den allerstørste forsigtighed; understreger behovet for at udvikle stærke etiske principper og særlige adfærdskodekser for udformning og anvendelse af AI med henblik på at hjælpe de retshåndhævende myndigheder og de retslige myndigheder, for det tilfælde at retshåndhævelsesafgørelser delegeres til AI; henviser til det igangværende arbejde i Retsudvalget.

OPLYSNINGER OM VEDTAGELSE I RÅDGIVENDE UDVALG

Dato for vedtagelse	10.9.2020
Resultat af den endelige afstemning	+ : 22 - : 3 0 : 0
Til stede ved den endelige afstemning - medlemmer	Manon Aubry, Gunnar Beck, Geoffroy Didier, Angel Dzhambazki, Ibán García Del Blanco, Jean-Paul Garraud, Esteban González Pons, Mislav Kolakušić, Gilles Lebreton, Karen Melchior, Jiří Pospíšil, Franco Roberti, Marcos Ros Sempere, Liesje Schreinemacher, Stéphane Séjourné, Raffaele Stancanelli, Marie Toussaint, Adrián Vázquez Lázara, Axel Voss, Marion Walsmann, Tiemo Wölken, Lara Wolters, Javier Zarzalejos
Til stede ved den endelige afstemning - stedfortrædere	Heidi Hautala, Emil Radev

RESULTAT AF AFSTEMNING VED NAVNEOPRÅB I RÅDGIVENDE UDVALG

22	+
EPP	Geoffroy Didier, Esteban González Pons, Jiří Pospíšil, Emil Radev, Axel Voss, Marion Walsmann, Javier Zarzalejos
S&D	Ibán García Del Blanco, Franco Roberti, Marcos Ros Sempere, Tiemo Wölken, Lara Wolters
RENEW	Karen Melchior, Liesje Schreinemacher, Stéphane Séjourné, Adrián Vázquez Lázara
ID	Gunnar Beck, Jean-Paul Garraud, Gilles Lebreton
ECR	Angel Dzhambazki, Raffaele Stancanelli
NI	Mislav Kolakušić

3	-
VERTS/ALE	Heidi Hautala, Marie Toussaint
GUE/NGL	Manon Aubry

0	0
---	---

Tegnforklaring:

+ : for

- : imod

0 : hverken/eller

OPLYSNINGER OM VEDTAGELSE I KORRESPONDERENDE UDVALG

Dato for vedtagelse	29.6.2021						
Resultat af den endelige afstemning	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 10%;">+:</td> <td style="text-align: right;">36</td> </tr> <tr> <td>–:</td> <td style="text-align: right;">24</td> </tr> <tr> <td>0:</td> <td style="text-align: right;">6</td> </tr> </table>	+:	36	–:	24	0:	6
+:	36						
–:	24						
0:	6						
Til stede ved den endelige afstemning – medlemmer	<p>Magdalena Adamowicz, Konstantinos Arvanitis, Malik Azmani, Katarina Barley, Fernando Barrena Arza, Pietro Bartolo, Nicolas Bay, Vladimír Bilčík, Vasile Blaga, Ioan-Rareş Bogdan, Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Joachim Stanisław Brudziński, Jorge Buxadé Villalba, Damien Carême, Caterina Chinnici, Marcel de Graaff, Anna Júlia Donáth, Lena Düpont, Cornelia Ernst, Laura Ferrara, Nicolaus Fest, Jean-Paul Garraud, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Andrzej Halicki, Evin Incir, Sophia in 't Veld, Patryk Jaki, Marina Kaljurand, Fabienne Keller, Peter Kofod, Łukasz Kohut, Moritz Körner, Alice Kuhnke, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Lukas Mandl, Roberta Metsola, Nadine Morano, Javier Moreno Sánchez, Maite Pagazaurtundúa, Nicola Procaccini, Emil Radev, Paulo Rangel, Terry Reintke, Diana Riba i Giner, Ralf Seekatz, Michal Šimečka, Birgit Sippel, Sara Skytvedal, Martin Sonneborn, Tineke Strik, Ramona Strugariu, Annalisa Tardino, Tomas Tobé, Dragoş Tudorache, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Bettina Vollath, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Jadwiga Wiśniewska, Elena Yoncheva, Javier Zarzalejos</p>						
Til stede ved den endelige afstemning – stedfortrædere	Tanja Fajon, Miguel Urbán Crespo						

**ENDELIG AFSTEMNING VED NAVNEOPRÅB
I KORRESPONDERENDE UDVALG**

36	+
NI	Laura Ferrara, Martin Sonneborn
Renew	Malik Azmani, Anna Júlia Donáth, Sophia in 't Veld, Fabienne Keller, Moritz Körner, Maite Pagazaurtundúa, Michal Šimečka, Ramona Strugariu, Dragoș Tudorache
S&D	Katarina Barley, Pietro Bartolo, Caterina Chinnici, Tanja Fajon, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Evin Incir, Marina Kaljurand, Łukasz Kohut, Juan Fernando López Aguilar, Javier Moreno Sánchez, Birgit Sippel, Bettina Vollath, Elena Yoncheva
The Left	Konstantinos Arvanitis, Fernando Barrena Arza, Cornelia Ernst, Miguel Urbán Crespo
Verts/ALE	Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Damien Carême, Alice Kuhnke, Terry Reintke, Diana Riba i Giner, Tineke Strik
24	-
ID	Nicolas Bay, Nicolaus Fest, Jean-Paul Garraud, Marcel de Graaff, Peter Kofod, Annalisa Tardino, Tom Vandendriessche
NI	Milan Uhrík
PPE	Magdalena Adamowicz, Vladimír Bilčík, Vasile Blaga, Ioan-Rareș Bogdan, Lena Düpont, Andrzej Halicki, Jeroen Lenaers, Lukas Mandl, Roberta Metsola, Nadine Morano, Paulo Rangel, Ralf Seekatz, Sara Skyttedal, Tomas Tobé, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Javier Zarzalejos
6	0
ECR	Joachim Stanisław Brudziński, Jorge Buxadé Villalba, Patryk Jaki, Nicola Procaccini, Jadwiga Wiśniewska
PPE	Emil Radev

Tegnforklaring:

+ : for

- : imod

0 : hverken/eller